

УДК 340.143, 159.9

А- 43

Рекомендовано до друку Науково-методичною радою ВНПЗ «Дніпровського гуманітарного університету» від 19.02.2026 (протокол № 6).

А-43 Актуальні проблеми юриспруденції та психології: матеріали VI Всеукр. наук.-практ. конф. (Дніпро, 24 грудня 2025 р.). Дніпро: ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2025. 300 с.

Збірник конференції містить матеріали VS Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми юриспруденції та психології» (24.12.2025), у роботі якої взяли участь здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти закладів вищої освіти України.

Матеріали науково-практичної конференції надруковані в авторській редакції.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

докт. юрид. наук, проф. **Олег КИРИЧЕНКО** (*голова*); канд. юрид. наук, доц. **Тетяна ЛЕЖНЄВА** (*заст. голови*); **Андрій МІРОШНИК** (*секретар*); канд. юрид. наук **Сергій ДУБОВ**, докт. юрид. наук, проф. **Вадим НЕГОДЧЕНКО**, докт. юрид. наук, доц. **Сергій ПЕНЬКОВ**, канд. псих. наук, доц. **Людмила ПРІСНЯКОВА**, докт. псих. наук, доц. **Олександр САМОЙЛОВ**

© ВНПЗ ДГУ, 2025

© Автори, 2025

Багач Р.В. ЕМОЦІЙНА РЕГУЛЯЦІЯ ТА СТРЕСОСТІЙКІСТЬ УЧНІВ АВТОШКІЛ.....	179
Агапєєва Д.В. ОСОБЛИВОСТІ БАТЬКІВСЬКО-ДИТЯЧИХ ВІДНОСИН В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	183
Беляєва Ю.С. ПРОСВІТНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ У ШКОЛІ: МЕТОДИ ПІДВИЩЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ПЕДАГОГІВ, БАТЬКІВ ТА УЧНІВ.....	187
Борзова Л.В. ПСИХОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ ПОДОЛАННЯ ВНУТРІШНІХ БАР'ЄРІВ У СПОРТИВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ОСОБИСТОСТІ.....	190
Вербицька Є.Д. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ТРИВОЖНОСТІ ТА КОПІНГ-СТРАТЕГІЙ У ПЕРЕЖИВАННІ ЖИТТЄВИХ КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ У ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ.....	192
Веселовська О.А. ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	195
Гетьман Д.В. ПРОФЕСІЙНІ РИЗИКИ ПСИХОЛОГІВ: ПСИХОЛОГІЧНЕ ВИГОРАННЯ ТА ЕМОЦІЙНЕ ВИСНАЖЕННЯ.....	198
Долотій Н.І. ПСИХОЛОГІЧНА РЕЗИЛЬЄНТНІСТЬ БАТЬКІВ ЯК ФАКТОР МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я ПІДЛІТКІВ.....	201
Доровських Н.О. ПСИХОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ САМОРЕГУЛЯЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ.....	206
Зотова А.С. ПСИХОЛОГО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ МЕДІАЦІЇ ТА КІБЕРБЕЗПЕКИ У МІЖКУЛЬТУРНИХ КОМАНДАХ.....	208
Зотова А.С. УНІВЕРСАЛЬНИЙ КОРПОРАТИВНИЙ КОДЕКС ВЗАЄМОДІЇ ЯК ПСИХОЛОГО-ПРАВОВИЙ ІНСТРУМЕНТ ПОПЕРЕДЖЕННЯ МІЖКУЛЬТУРНИХ КОНФЛІКТІВ.....	211

Беляєва Юліана Станіславівна

здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Дніпровського гуманітарного університету

Науковий керівник:

Варакута Марина Леонідівна

старший викладач кафедри психології
Дніпровського гуманітарного університету

ПРОСВІТНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ У ШКОЛІ: МЕТОДИ ПІДВИЩЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ПЕДАГОГІВ, БАТЬКІВ ТА УЧНІВ

Психодіагностика є фундаментальним елементом професійної діяльності практичного психолога, оскільки від її якості, точності та відповідності етичним нормам залежить ефективність подальшої психокорекційної, консультативної або психотерапевтичної роботи. У сучасному суспільстві, де темп життя, рівень стресу та інформаційне навантаження постійно зростають, важливість кваліфікованої психодіагностики неможливо переоцінити. Вона дозволяє зрозуміти індивідуальні психологічні особливості людини, її внутрішні ресурси та конфлікти, а також виявити фактори, що можуть спричинити психологічний дискомфорт або дезадаптацію. Актуальність теми підкріплюється необхідністю дотримання психологами високих професійних та етичних стандартів, оскільки необережне або неправильне використання діагностичних методів може призвести до помилкових висновків, зашкодити психічному стану клієнта та підірвати довіру до професії психолога в цілому [1, с. 15].

Мета даної роботи – надати теоретичний та аналітичний огляд основних методів психодіагностики, визначити нормативні та методологічні вимоги до її проведення, проаналізувати етичні принципи, що регулюють професійну діяльність практикуючого психолога.

Психодіагностика трактується як процес виявлення, вимірювання та аналізу психологічних характеристик особи, групи або ситуації за допомогою спеціально розроблених методів та інструментів [2, с. 38]. Її головним завданням є отримання об'єктивної, достовірної та науково обґрунтованої інформації, яка дозволяє зрозуміти структуру людської психіки, механізми її поведінки та особливості сприйняття, пам'яті, мислення та емоційної сфери. У рамках психодіагностики існує кілька груп методів, які доповнюють один одного. Стандартизовані методи (тести, опитувальники, шкали) дають змогу отримати кількісні показники, порівняти результати з нормами та сформулювати статистично обґрунтовані висновки. До таких інструментів належать шкала

тривожності Спілбергера-Ханіна, тест Айзенка, опитувальник Бека тощо; їх використання вимагає перевірки валідності та надійності, а також адаптації до відповідного культурного середовища [3, с. 59]. Якісні методи — спостереження, інтерв'ю, аналіз продуктів діяльності, клінічна бесіда — спрямовані на глибше розуміння індивідуального досвіду, мотивів, установок і емоційних реакцій клієнта; вони дозволяють враховувати контекст життєвої ситуації, який не завжди піддається кількісному вимірюванню.

Окрему групу складають проєктивні методи, спрямовані на виявлення несвідомих тенденцій, внутрішніх конфліктів та емоційних установок (тест Роршаха, тематичний аперцептивний тест, «Будинок-Дерево-Людина», «Неіснуюча тварина» тощо).

Оптимальною практикою вважається поєднання різних методів в рамках єдиної «батареї тестів», що забезпечує комплексний аналіз особистості. У цьому процесі психолог виступає не тільки як технічний тестувальник, але й, перш за все, як дослідник, який формулює гіпотези, інтерпретує результати, співвідносить їх з даними спостережень та інтерв'ю і інтегрує їх у цілісну психологічну модель клієнта. Якість психодіагностичної діяльності визначається не тільки правильним підбором методів, але й дотриманням низки професійних вимог. Що стосується інструментів, то необхідно використовувати стандартизовані, адаптовані та психометрично перевірені методи; неприпустимо покладатися на «популярні» або несертифіковані онлайн-тести, які не мають наукового обґрунтування, а також використовувати застарілі або неправильно перекладені анкети, що неминуче призводить до діагностичних помилок. Процедура обстеження повинна бути максимально стандартизованою: проводитися в спокійній, безпечній атмосфері, без зайвих подразників та психологічного тиску, з суворим дотриманням інструкцій, фіксацією реакцій клієнта та мінімізацією суб'єктивного впливу з боку фахівця.

Особливої уваги заслуговують вимоги до компетентності психолога. Фахівець повинен мати достатні теоретичні знання про закономірності розвитку та функціонування психіки, розуміти межі застосування кожної техніки та мати практичний досвід її використання. Інтерпретація результатів повинна здійснюватися з урахуванням вікових, соціокультурних та індивідуальних психологічних особливостей клієнта, а не зводиться до механічного прочитання числових показників. Важливо також дотримуватися правил зберігання та захисту діагностичних даних: протоколи, форми та інші матеріали повинні бути надійно захищені від доступу сторонніх осіб і використовуватися виключно в професійних цілях [4, с. 26].

Етика є центральним елементом психодіагностичної практики. Психологи усвідомлюють свою відповідальність за наслідки своєї роботи і повинні дотримуватися основних етичних принципів. Інформована згода вимагає добровільної участі клієнта в дослідженні та його обізнаності про його мету, тривалість, можливі емоційні реакції та те, як будуть використовуватися

результати. Принцип конфіденційності вимагає, щоб інформація, отримана під час діагностики, зберігалася в таємниці, і забороняє її передачу третім особам без згоди клієнта, за винятком ситуацій, коли існує реальна загроза життю або безпеці. Принцип компетентності означає, що психолог не має права проводити психодіагностику без відповідної підготовки та належного оволодіння методологією; систематичне самоосвіту, супервізії та професійний розвиток є обов'язковими компонентами практики. Принцип «не нашкодь» забороняє використання результатів тестування для маніпулювання, дискримінації або приниження людської гідності. Нарешті, відповідальність і чесність означають, що неприпустимо навмисно спотворювати результати або «підганяти» їх під очікування клієнта чи адміністрації; етична цілісність є основою професійної довіри до психологів [5, с. 19]. Дотримання цих принципів створює атмосферу довіри, безпеки та взаємної поваги між клієнтом і фахівцем, що є необхідною передумовою ефективної психологічної роботи.

Психодіагностична діяльність є складним, багаторівневим процесом, який вимагає від практикуючого психолога високого рівня професійної компетентності, методологічної точності та етичної свідомості. Вона поєднує використання науково обґрунтованих методів дослідження з гуманістичними принципами людських відносин та особистою відповідальністю фахівця. Тільки за умови дотримання нормативних і методологічних вимог (валідність, надійність, адаптивність методів), об'єктивності досліджень та етичних стандартів (конфіденційність, інформована згода, компетентність і нешкідливість) результати психодіагностики можуть стати надійною основою для подальшої психокорекційної або психотерапевтичної роботи. Професійно організована психодіагностика не тільки допомагає глибше зрозуміти особистість клієнта, але й служить важливим засобом підтримки, розвитку та зміцнення його психологічного благополуччя.

Список використаних джерел та літератури:

1. Бурлачук Л. Ф. Психодіагностика : підручник. Київ : Академвидав, 2021. 320 с.
2. Карпенко З. С. Психодіагностичні методи в практиці психолога. Львів : Світ, 2019. 276 с.
3. Сидоренко О. Г. Адаптація зарубіжних психодіагностичних тестів у вітчизняній практиці. Науковий вісник Київського університету імені Т. Шевченка. Психологія. 2020. № 7. С. 50–60.
4. Етичний кодекс психолога. Київ : Товариство психологів України, 2017. 25 с.
5. Мороз Т. В. Етичні принципи діяльності практичного психолога. Психологічний журнал. 2021. № 2. С. 17–23.